

РЕЦЕНЗИЯ

на трудовете на гл. ас. д-р Илиян Йорданов Илчев, доктор

участник в конкурс за заемане на академична длъжност „**доцент**“ по „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“ в катедра „Физикална медицина, рехабилитация, ерготерапия и спорт“ към Факултет „Обществено здраве“ при Медицински университет – Плевен, обявен в ДВ., бр., от 8.03.2016г., стр.29., т. 503.

Основание за написване на рецензията

Рецензията е написана на база:

1. Решение на научно жури със Заповед № 1111/31.05.2016г. на Ректора на Медицински университет –гр. Плевен.
2. Представени документи: списък на научни трудове; справка за научно-приложните приноси; справка за учебната натовареност; творческа автобиография, справка за научните публикации в международни издания, справка за цитиранията.

Рецензията в структурно и съдържателно отношение е съобразена със закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и препоръчителните наукометрични и формални изисквания в Правилника за оценка на кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Биографични данни и кариерно развитие на кандидата

Д-р Илиян Илчев е роден на 9. 10. 1976 г. в гр. Русе. Кандидатът за „доцент“ завършва НСА „В. Левски“ през 1998г. със специалности „Треньор по бадминтон“ и „Учител по физическо възпитание и спорт“. През 1999г. специализира „Спорт за високи постижения“ – ОКС „Магистър“ в НСА „В. Левски“. Работил е като учител-треньор по бадминтон в Ученическа спортна школа гр. Русе (2003г.) и Кондиционен треньор на мъжкия отбор на СКТМ „Дунав“ (2011/12г.), през което време отбора се класира на престижно място във Висшата лига на България. Начало на академичното му развитие е заемането на академичната длъжността *асистент* (2007г.), и *главен асистент* (2010г.) в катедра „Физическо възпитание и спорт“ на Русенски университет „Ангел Кънчев“. Извън научнопреподавателската си работа в РУ „А. Кънчев“, гл. ас. Илиян Илчев проявява и активна обществена дейност. Членува в редица професионални организации: член е на Съюза на учените в България; Секретар на Секция „Физическо възпитание, спорт и кинезитерапия“ към Съюза на учените; членува в общото събрание на управителния съвет на СК Бадминтон „Приста“ – гр. Русе. Член е на Факултетния съвет при Факултет „Обществено здраве и здравни грижи“. Гл. ас. д-р И. Илчев е рецензент на доклади от Студентска научна сесия (РУ & СУ) – общо 16. Участва в редактиране на Сборници с доклади на СНС от 2012 до 2015 г. включително. Кандидатът за доцент е отличен с редица институционални и регионални отличия: „Кристален приз“ за Научно творчество (2009г.); за принос в издигане Научното ниво на секция „Физическо възпитание, спорт

и кинезитерапия“ при Съюза на учените (2011г.); Почетен знак на Съюза на учените (2013г.). Владее руски, английски и испански езици. Кандидатът притежава много добри компютърни умения.

През 2011г. защитава докторска дисертация на тема: „ Усъвършенстване на началното обучение на подрастващи бадминтонисти“ и получава образователна и научна степен „ДОКТОР“.

Списък на водени учебни дисциплини през последните три учебни години

1. Теория и методика на физическото възпитание” – лекции и семинарни упражнения за студенти от специалност „Кинезитерапия” втори курс редовно обучение.
2. „Забавни туристически игри за ученици от I-IV клас” – лекции за студенти от специалност „Начална училищна педагогика и чужд език” четвърти курс, редовно обучение (свободно избираема дисциплина).
3. „Педагогика на двигателната култура” – практически упражнения за студенти от специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика”, втори курс редовно обучение и трети курс задочно обучение.
4. Методист по дисциплината физическа култура в детската градина – хоспитиране за студенти от втори курс и текуща педагогическа практика за студенти от трети курс специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика”.
5. „Спорт по избор” (бадминтон, фитнес и тенис на маса) – практически упражнения за всички студенти от първи и втори курс всички специалности.

Обща количествена и качествена оценка на научните трудове

Научната продукция обхваща научноизследователската и педагогическа дейност на кандидата, синтезирана, диференцирана и систематизирана в 5 направления: В настоящия конкурс д-р Илиян Илчев участва с 45 научни труда, разпределени и представени както следва:

- **1 монография**, издадена през 2012г. Считам, че изданието отговаря на изискванията за монографичен труд.
- **2 учебни пособия – методическо ръководство** за студенти от специалност Предучилищна и начална училищна педагогика и **1 учебно пособие** със предложени спортноподготвителни упражнения и игри по основни видове спорт за деца от 3^{-та} и 4^{-та} възрастова групи, с методически насоки за обучение.
- **3 книги**: Първата от тях е издадена през 2009г. и е свързана с резултати от работа по Научноизследователски проект към фонд Научни изследвания, с ръководител проф.А. Момчилова. Втората книга се отнася до „Подобряване на здравословното състояние и физическата форма, чрез занимания с фитнес и балансирано хранене”.(2012г.) В третата са засегнати въпроси на физическото развитие и физическата дееспособност на деца от предучилищна възраст.(2013.
- **40 научни публикации** – отпечатани в пълен текст, от които **статии – 13 и 27 доклада**. По място на публикуване от общо **13 статии - 7** са публикувани в чуждестранни списания, а **6 – в**

национални. Разпределението на публикуваните доклади е: 6 в трудовете на международни научни конференции в чужбина и 26 в трудовете на международни научни конференции в България. Пет от докладите са публикувани в трудовете на национални научни конференции, сесии и семинари. По езика, на който са написани: 12 са на английски език; 1 на руски език и 27 на български език.

Съдържателен и количествен анализ на научните публикации

Основните теоретико-практически приноси на представените за рецензиране научни трудове и публикации могат да бъдат обособени в следните основни научни направления:

▪ Оптимизиране на физическото възпитание и спорта в училище и ВУЗ
(4,6,13,24,25,26,27,30,32,33,34,35,37,38,39,40). ▪ Оптимизиране на учебно-тренировъчния процес по бадминтон
(1,2,8,9,11,14,16,18,19,20,21,22,23,28). ▪ Психо-физически и личностни аспекти на развитие на ученици и студенти
(7,29,36,5). ▪ Развитие на психичната издръжливост и двигателните умения чрез бадминтон
(3,10,12,15,17). ▪ Травматизъм при занимания с бадминтон
(31) ▪ Учебни програми - разработени Учебни програми по дисциплината Физическо възпитание и спорт, със специфично съдържание за спорт по избор: тенис на маса; баскетбол; волейбол; лека атлетика; футбол; аеробика и каланетика; плуване; бадминтон; фитнес; гребане; спортен бридж; спортно ориентиране; шахмат; туризъм, спелеология, планинско колхозене, състезателно катерене и ски; народни танци.	16 14 4 5 1

1.Оптимизиране на физическото възпитание и спорта в училище и ВУЗ.

Основната част от научноизследователската работа на гл. ас. д-р Илиян Илиев е в областта на първото направление. Към това актуално направление са ориентирани и значими научно-приложни приноси, съдържащи се в представените за рецензиране статии. Трябва да се даде положителна оценка на разработеното в съавторство **“Методическо ръководство по физическа култура в детската градина”**. Ръководството е съобразено със съвременните тенденции за развитието на физкултурната практика в детските заведения у нас. Насочено е към обновяване на образователно-възпитателния процес и практико-методическата подготовка на студентите. Взети са под внимание действащите програми и нормативни документи, за повишаване на ефективността на цялостната работа по физическа култура в предучилищна възраст. Ръководството представя ценни методически разработки, свързани със съдържанието и методиката на обучение в детската градина. Разработени са примерни план-конспекти за планирани занимания по физическа култура в детските заведения.

- Принос към оптимизиране на физическото възпитание и спорта в училище е книгата **„Методически насоки за провеждане на спортноподготвителни упражнения и игри в**

предучилищна възраст“. В нея са представени методически насоки за обучение на деца от трета и четвърта възрастови групи при изпълнение на спортно подготвителни упражнения и игри за основни видове спорт, включени в Програмата на детската градина. Голяма част от тях са експериментирани и имат висок коефициент на познавателна и емоционална стойност. Уточнени са нормативните изисквания за уредите и пособията необходими за провеждане на игрите, размерите и очертанията на игрищата. Книгата е предназначена за студенти от специалността Предучилищна и начална училищна педагогика, за учителите в детските градини, и всички които се интересуват от проблемите на физическото развитие и физическата дееспособност на деца от предучилищна възраст.

- Специално внимание и оценка заслужава издадената книга **„Подобряване на здравословното състояние и физическата форма, чрез занимания с фитнес и балансирано хранене“** (написана в съавторство, в което гл. ас. Илиян Илчев е втори автор). Научният труд отстоява значението на фитнеса и балансираното хранене за стимулиране активността на студентите в учебния процес по физическо възпитание и спорт.
- Висока оценка заслужават **публикационните** трудовете в това направление: Разработени са модели за педагогическо въздействие в обучението по физическо възпитание и спорт в детската градина; Разработена методика, допълваща до момента познатите методики за развитие на основни физически качества за деца от предучилищна възраст; Отделено е специално внимание на методическата подготовка на съвременния начален учител; Очертани са подходи за подготовката на бъдещият начален учител; Обогатени са формите на спортни прояви, като възможност за придаване динамика на училищния живот; На базата на прочетена специализирана литература са проучени потребностите за формиране на познавателни способности в обучението по спортни игри при 10-12 ученици; Приносен момент в представените за рецензиране научни трудове е предложената методика за обучение по физическо възпитание и спорт на студенти с чуждестранен произход и религия; Високо оценявам изследователските интереси на гл. ас. Илиян Илчев към една интересна за студентите област, каквато е фитнесът.

2. Оптимизиране на учебно-тренировъчния процес по бадминтон

Групата от публикации в това направление доказват, че кандидатът за доцент е отличен специалист, творчески подхождащ към проблемите на този спорт.

Самостоятелно разработеният монографичен труд на тема **„Начално обучение на подрастващи бадминтонисти“** представлява завършен научен продукт с голямо теоретично и практическо значение. Изяснени са средствата и методите за овладяване на техникo-тактическите елементи на този красив и атрактивен спорт от позициите на съвременните психолого-педагогически постановки. Обосновава се необходимостта от усвояването на широк кръг от знания, двигателни умения и навици в областта на бадминтона. Анализирани са някои въпроси относно оценката на биологичното и половото съзряване на подрастващите. Проследена е динамиката на основни морфологични и физиологични параметри, използвани като критерии за оценка на развитието на обучаваните. Демонстрираният модерен експериментален модел за усъвършенстване на началното обучение на бадминтонисти, очертава реална перспектива за тяхната успешна подготовка. Монографията е предназначена за студенти, но силно се надявам да е привлякла вниманието на спортни педагози, инструктори и треньори.

В научните публикации са представени основни подходи за развитие на бадминтона, чрез усъвършенстване на практическата подготовка на младите спортисти и подобряване качеството на учебно-тренировъчния процес; Обърнато е внимание на отделните етапи на спортната подготовка и методите за овладяване на технико-тактическите елементи на бадминтона; Проведени са задълбочени изследвания, отнасящо се до възможностите за поддържане на физическа активност чрез занимания с бадминтон; Очертани са съвременни образователни технологии в обучението на подрастващи спортисти; Изведени са основни критерии за ефективно провеждане на учебно-тренировъчния процес по бадминтон; Предложени са, за теорията и практиката, механизми за придобиване на двигателни навици в структурата на движенията от техниката на бадминтона; Поставени са основите на тактическата подготовка при 9-11годишни подрастващи.

В количествено отношение научните интереси по тази проблематика са една трета от представените научни трудове.

3. Психо-физически и личностни аспекти на развитие на ученици и студенти

Формулираните цели и задачи на проведените изследвания и постигнатия научно-приближен ефект в това научно направление допълват знанията в различни аспекти от цялостната подготовка по физическо възпитание и спорт. В предложените ни за рецензиране научни публикации (3) се очертават следните приноси:

- Обогаляване на моториката на учащите и изграждане на ценни интелектуални, волеви и морални качества чрез динамичния по своята същност, и богат в технико-тактическо отношение спорт бадминтон.
- Принос към психофизичните и личностни аспекти от развитието на ученици и студенти са научните разработки, свързани със специфични особености на мотивацията за спортно постижение.
- Използвана е комплексна методика за изследване влиянието на силови упражнения с тежести върху жени.

4. Развитие на психичната издръжливост и двигателните умения чрез бадминтон

Направени са задълбочени изследвания за влиянието на бадминтона върху психическите и двигателните качества на подрастващи бадминтонисти, които биха подпомогнали работата на спортните педагози за подобряване качеството на учебно-тренировъчния процес.

- Разработена и апробирана програма за развитие на скоростно-силовите способности на 13 годишни бадминтонисти.
- Направено е проучване, свързано с влиянието на различни теренни покрития върху постижението на ученици при бягане 30м.
- Изследвани са предстартови психични състояния на състезатели по бадминтон. От изследването е установено, че бадминтониста е състезател със сравнително добра психика.

5.Травматизъм при занимания с бадминтон

За първи път в България е разкрита и описана една малка част от причините за получаване на травми при практикуването на бадминтон. В публикацията се изясняват причините за скъсване на ахилесовото сухожилие и начините за неговото лечение и превенция.

Обобщеният анализ на цялостната научната продукция на гл. ас. д-р Илиян Йорданов Илчев показва, че изследванията и научните разработки имат широк обхват, чрез който техният автор демонстрира научните си интереси и добра квалификация.

Бележки и препоръки

Нямам забележки по същество, които биха се отразили на общата ми оценка за високата научна стойност на представената от д-р Илиян Илчев продукция. Описаните от кандидата в справката приноси са безспорни, но би могло да се желае по-синтезираното представяне на част от тях.

Относно цитиранията

Открити са и са представени 8 цитирания.

Заключение

Научната продукция, учебно-преподавателската дейност и наукометричните показатели на кандидата, ми дават основание да дам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** и убедено да предложа на Научното жури по обявения конкурс да присъдят на главен асистент Илиян Йорданов Илчев, доктор, академичната длъжност „Доцент“ по „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“ в катедра „Физикална медицина, рехабилитация, ерготерапия и спорт“ към Факултет Обществено здраве при Медицински университет – гр. Плевен.

Варна 24 юни 2016

Рецензент:

доц. М. Дончева, доктор

